

אלומה

פרשת נצבים וילך [שבת אחרונה תשפו ערב סליחות]

בה ימצא את דבר ה' המעיד בפניו על ייעודו ועל תפקידו והמבאר לו על פיהם את פשר גורלו. ניצוץ רוחני אלוהי זה לא יאבד מלבו לעד, ודי יהיה בו כדי להחזיר את רוח העם אל התורה תמיד ולהלהיב את הנפשות ללקחה ולתפקידה. כך תישמר עירנות נשמת החיים שלא תניח לעם זה למות, תחזק אותו מול כל לחץ חיצוני ותשמור בכל צרותיו על מבטו הצלול ועל רוחו הטובה, על לבו החם ועל ידו הפתוחה – והרי אלו הן התכונות שקיימו אותו לאורך ימים למען ימלא את תפקידו ההיסטורי על פי שליחותו המיוחדת במינה. "כי לא תשכח מפי זרעו" – הרי כאן הבטחה שישראל לא יגיע לעולם לידי שכחה גמורה של ייעודו ושל שליחותו ועד סוף כל הדורות הוא יהיה "עם הספר", העם הנושא את כתבי הקודש, ויישאר בו עיקרון רוחני אלוהי שממנו תצא לפועל תחייתו הרוחנית.

ונראה שהרמז לתחיית המתים שכתוב בפרשתנו לעיל מינה קשור בקשר עמוק לתוכן הזה. מותו הגופני של אדם יחיד איננו מוות נצחי; נראים הדברים כאילו הגוף מת ולא יקום עולמית, אולם נשאר ממנו דבר שאיננו נמסר לתהליך הבלייה והרקבון איננו שולט בו וקול ה' העתיד להישמע יחולל ממנו את פלא התחייה. כן הדבר גם בעם ישראל: כל דרכי שאול שהוא עובר בהן מוליכים רק למראית עין למותו הנצחי בין העמים. "אני ישנה ולבי ער" (שיר השירים ה, ב). נראים הדברים כאילו הוא ישן שנת מוות, אולם לבו נשאר ער. אפילו התפורר לחלקיקים והתפזר בכל קצות הארץ, ואפילו נתלש באורח זמני מייעודו הנעלה, הרי יסוד רוחני אחד לא יאבד ממנו לעולם אשר "לא תשכח מפי זרעו": "ספר הספרים" יישאר קניינו הנצחי והרוח המדברת אליו מן הספר הזה תהיה לו לשירת נדודים בתחנות נדודיו: "זמירות היו – לי חקיד בבית מגורי" (תהלים קיט, נד). היא תהיה לו שירת לילה בלילות ייסורי גלותו: "ובלילה שירה עמי" (שם מב, ט); עד יבוא היום ובכח שירתה היא תעורר את כל הלבבות הדרומים, תחיה את כל הנפשות הגוועות ותחזיר אותם לאמת הישנה באומץ חיים רענן, ומקבר העבר יקום "עם הספר" ויחדש את נעוריו כקדם.

זה הזמן שלנו להתעורר שבת אחרונה של השנה [יש בספרים שאפשר לתקן בזה כל שבתות השנה] להתחזק בשירת התורה לנצל שבת זו ללימוד התורה בעיון שזה התקוה לשוב אליו באמת.

יש הרבה פעמים תחושה כאשר נגזרים צרות שמילא גזירות של רעב יסורין מיתות משונות זה מובן, שזה בא להעיר אותנו מהתרדמה שאנחנו נתונים אבל גזירות רוחניות לכאורה זה היפך וזה גורם לתחושה שזהו אין לנו ברירה הקב"ה עוזב אותנו לאנחות וממילא נכנע כי כנראה זה מה שנגזר עלינו גם לעזוב אותו יתברך וזה לכאורה במה דכתיב בקרא ואמר על כי אין אלוקי בקרבי מצאוני הרעות האלו ואנכי הסתר אסתיר פני וכבר האריכו הרי מודה בזה שהכל תלוי בהקב"ה וא"כ למה הסתר אסתיר אלא שאין זה מעורר אותו לשובה אלא אדרבה מביא אותו לדכדוך, והפתרון לזה הוא ועתה כתבו לכם את השירה הזאת.

האמת היא שרואים את זה בחוש שאנשים שיש להם צרות הכי גדולות האושר הכי גדול שיש להם זה כאשר הם שקועים בסוגיא ומתעסקים בשירה, נכון שהצרות הרבה פעמים לא מאפשרות ומדכאות גם את האפשרות לעשות כן, אבל כאשר נכנסים לזה שוכחים הכל ומרגשים חיות, יש אנשים שאני מכיר שהצרות רודפות אותם בזה אחר זה ואתה יכול לראות אותם מגיעים לסדר שפופים בלי טיפת שמחה לפעמים העצבות נסוכה על פניהם ואולם ככל שעובר הלימוד נראה לך שהוא הבן אדם המאושר עלי תבל, זו העדות הכי גדולה שיש כי לא תשכח מפי זרעו.

כאשר נתבונן היטב נפנים שיראת העונש כבר לא מצליחה לפתור לנו את הבעיות כי אנחנו כ"כ מדוכדכים דוקא יראת הרוממות ואהבה יכולה לעזור לנו לשוב כי שירת התורה נותנת לנו את החיו.

הנסיון שלנו הוא היאך להיות מכותבי השירה למרות הגזירות זה הכח של לא רחוקה היא בפיק ובלבבך לעשותו, זה הדרך שמשיב אותנו אליו כי ההתעסקות בתורה היא התעסקות בו יתברך היא משיבה אותנו אליו, כאשר אדם שם לב היאך התורה מחיה אותו, מכין כמה תקוה זה נותן לו שיום יבא והאור יתגלה.

מבטא את הדברים הרש"ר הירש, מלים אלה "כי לא תשכח מפי זרעו" הושפות את הסוד של קיומו ההיסטורי הנצחי ושל מילוי שליחותו לעתיד לבוא. אפילו הגיע בנפילתו לדיוטה התחתונה והרחיק לכת בתעניתו, נכס אחד יישאר עמו בכל תהפוכות גורלו והוא ילווה אותו בדרכים האפלות של ייסוריו; נכס זה הוא התורה. ואפילו יפנה עורף לכל התורה כולה, תישאר לו שירת התורה,